

חידה לפסח התשע"ו

לכאורה שני הפכים

בשני חומשים

בדיבור אחד,

בפתח שירת כלה;

תמצאם עם החודש

בשני החומשים,

בעניין אחד (אחר);

מי יכול לקיים שניהם

בעניין החודש?

אתגר גדול בימי קדם,

פילוג כיתתי בשני,

וסדר קבוע מימי גאון –

אך במקום מבודד

שמרו כימי קדם

עד דור אחרון.

בזכות מה?

פתרון

"זכור את יום השבת לקדשו! ... (שמות כ');

"שמור את יום השבת לקדשו! ... (דברים ה');

ואמרו חז"ל:

"זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו,

מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע"

(ראש-השנה כז ע"א; שבועות כ ע"ב),

וכך שרים בפתח 'לכה דודי לקראת כלה';

"זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים..."

היום אתם יצאים בחדש האביב!" (שמות י"ג, ג-ד);

"שמור את חדש האביב ועשית פסח לה' א-להיך,

כי בחדש האביב הוציאך ה' א-להיך ממצרים, לילה!" (דברים ט"ז, א);

חודש הוא ירחי, כי רק ירח מתחדש במראהו!

'אביב' (=הבשלת התבואה) היא עונה שמשית-חקלאית!

התיאום בין חודשי הירח לבין שנת השמש דורש מאמץ גדול,

ועל קיום הלוח הכפול נצטוינו – 'זכור ושמור'!

בימי בית שני פרשו כיתות מירושלים (לקומראן),

ועברו ללוח 'שמי' (364 יום, 52 שבועות שלמים בשנה);

מימי הלל השני עברו אבותינו ללוח קבוע,

שנחתם בימי רב סעדיה גאון;

אולם 'ביתא ישראל' באתיופיה לא שמעו על כך,

והמשיכו לקדש את החודש הירחי שבעונת האביב בכל שנה,

על פי הראייה, כדין תורה וכהלכת חז"ל,

ולמרות הניתוק והלחץ מסביב,

המשיכו לצפות לישועה ולשוב לירושלים –

והנס התרחש בימינו,

לנגד עינינו.